

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की
फैसला

२०७५/०७६ सालको निर्णय नं. ५१

पुनरावेदन नं. ९७-०७४-RB-०१०६

मुद्दा:- आयकर (२०६६/०६७) ।

जिल्ला काठमाण्डौ का.म.न.पा वडा नं. ३३ ज्ञानेश्वरस्थित एस.टि. फेब्रिक्स प्रा.लि. (स्थायी लेखा नं. ३०००१६०७१) को तर्फबाट अधिकार प्राप्त प्रबन्ध संचालक विरेन्द्र कुमार शाह..... १ } पुनरावेदक

विरुद्ध

श्री आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाण्डौ क्षेत्र नं. १..... १ }
श्री आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट..... १ } प्रत्यर्थी

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान अधिवक्ता श्री ओम कुमार दाहाल

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : शाखा अधिकृत श्री नगेन्द्र लम्साल

अविलम्बित नजीर: x

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाण्डौ क्षेत्र नं. १

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी: प्रमुख कर अधिकृत श्री शोभाकान्त पौडेल

शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:-२०७१/०६/३०

प्रशासकिय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय: आन्तरिक राजस्व विभाग

निर्णय गर्ने पदाधिकारी: महानिर्देशक श्री चुडामणि शर्मा

निर्णय मिति: २०७३।०६।०४

पुनरावेदक कम्पनीका हकमा आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाण्डौ क्षेत्र नं. १ बाट मिति २०७१।०६।३० मा भएको कर निर्धारणको निर्णय उपर आन्तरिक राजस्व विभागमा प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिएकोमा आन्तरिक राजस्व विभागबाट कार्यालयको निर्णयलाई नै सदर गर्ने गरी भएको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम प्रस्तुत पुनरावेदन पत्र यस न्यायाधिकरणमा पर्न आएको रहेछ । सुनुवाइका लागि आज यस इजलासमा पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. करदाता एस.टि. फेब्रिक्स प्रा.लि.ले आ.व. २०६६/०६७ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार रु. ४५,०९,३५१।२५ करयोग्य आय कायम गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाण्डौ क्षेत्र नं. १ मा मिति २०६७/०९/२८ मा विवरण पेश गरेको ।
२. करदाताका आ.व. २०६६/०६७ को लागि कार्यालयले मिति २०७१।६।१३ मा सम्पन्न गरेको पूर्ण कर परीक्षणको आधारमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गरिएकोमा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए सूचना जारी भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ (६) बमोजिम मिति २०७१/६/१३ मा विस्तृत व्यहोरा खुलाई च.नं. ११८ को पत्रबाट कार्यालयको अभिलेखमा उल्लेखित करदाताको ठेगानामा हुलाकबाट रजिष्ट्री गरी पठाएको तथा मिति २०७१।६।१४ को गोरखापत्रमा हुलाकबाट प्रेषित सूचना प्राप्त नभएको भए यसै सूचनालाई आधार मानी कार्यालयबाट कर निर्धारण गरिएको आधार कारणको जानकारी लिई सो बमोजिम हुनुनपर्ने भए सोलाई पुष्ट्याई गर्ने प्रमाण तथा कागजातहरु सहितको जवाफ यो सूचना प्रकाशित भएको मिति २०७१।०६।१४ ले १५ दिनभित्र पेश गर्न अनुरोध गरिएकोमा उल्लेखित म्यादभित्र करदाताबाट जवाफ पेश गरेको देखिएन ।
३. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६६/०६७ को करयोग्य आय रु. १,१६,८५,२८४।३९ कायम गरी आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ बमोजिम कर अधिकृतले संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम करदातालाई सूचना दिने भनी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाण्डौ क्षेत्र नं. १ बाट मिति २०७१/०६/३० मा भएको निर्णय पर्चा ।

४. आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाण्डौ क्षेत्र नं. १ ले मिति २०७१/०६/३० मा जारी गरेको आ.व. २०६६/०६७ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी एस.टि. फेब्रिक्स प्रा.लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७१/१०/०६ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
५. निवेदकले कर निर्धारण आदेश बदर हुनुपर्ने भनी लिएका कुनै पनि जिकिरहरू कानून सम्मत र तथ्यपूर्ण रहेको नदेखिँदा कार्यालयले कारोबारको सबुत तथा कर अधिकृतको कर परिक्षण प्रतिवेदन समेतका आधारमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम मिति २०७१।६।३० मा गरेको कर निर्धारणको निर्णय र मिति २०७१।६।३० मा जारी गरेको संशोधित कर निर्धारण आदेश कानूनसम्मत देखिएको हुँदा निवेदकको निवेदन जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भन्ने व्यहोराको आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७३/०६/४ मा भएको निर्णय ।
६. विपक्षी कार्यालयको कार्य प्रत्यक्ष रूपमा त्रुटिपूर्ण तथा अन्यायिक भएको स्थापित रहेकोले विपक्षी कार्यालयबाट भएको आयकर निर्धारण आदेश र सो सम्बन्धी निर्णय पर्चा तथा आन्तरिक राजस्व विभागबाट प्रशासकिय पुनरावलोकन सम्बन्धि निर्णय बदर गरी अवाञ्छित कर दायित्व, शुल्क, जरिवानाबाट मुक्त गरी न्याय गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकिर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७४/१०/१७ मा यस न्यायधिकरण समक्ष पुनरावेदन पत्र दर्ता भएको ।
७. यसमा मुलुकी ऐन, अ.वं. २०२ नं. बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणको मिति २०७५/०४/१६ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

८. नियम बमोजिम पेसीसूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन पत्र एवम प्राप्त सुरु मिसिल समेत अध्ययन गरियो ।
९. पुनरावेदक पक्षबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री ओमकुमार दाहालले कर परिक्षणको बखत LC Costing Statement मा देखाएको LC Costing सम्बन्धी खर्च भएको हो । कम्पनिको संचालक तथा शेयरधनीको नाममा रहेको घर कम्पनिले भाडामा लिन नसक्ने भन्ने कानूनमा उल्लेख छैन । संचालकको घर बहाल लिएको र खर्च गरेको हो । कम्पनिले संचालकलाई सुविधा दिने निर्णयानुसार खर्च भएको हो । कम्पनिले नोक्सानी कमी दावी गरेकोलाई विपक्षी कार्यालयले इन्कार गरेको भएतापनि करदाताले उक्त नोक्सानी Carry Forward गर्न पाउँछ । Mismatch लाई प्रचलित आयकर सम्बन्धी

कानूनले कर निर्धारणको आधार मानेको छैन । Chemicals विक्री कम्पनिले जारी गरेको विक्री विज्ञापन तथा विक्री खाताबाट प्रमाणित छ । तथ्यको अवलोकन नै नगरी भएको कर निर्धारण कानून सम्मत नभएकाले बदरभागी छ भन्ने जिकिर प्रस्तुत गर्नुभयो ।

१०. प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर एवं आन्तरिक राजस्व विभाग समेतका तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाडौंका सरकारी वकिल नगेन्द्र लम्सालले बहालमा लिएको घर कम्पनीको संलालककै भएको देखिन्छ । आफ्नो घर फर्मलाई भाडामा दिएको देखाई फर्मबाट भाडा भुक्तानी लिएको देखिन्छ । २०६३।०६४ को कर निर्धारणबाट अमान्य भएको नोक्सानी अ.लया. गर्दै दावी गरेको पाइन्छ । विक्री भएको रकम भन्दा घटी विक्री करदाताले देखाएको भन्न मिल्ने अवस्था छैन । विज्ञापन खर्च २०६५।०६६ को हो , उक्त खर्च आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ अनुसार नमिल्ने भएकोले प्रत्यर्थीको निर्णय सदर होस भन्ने जिकिर प्रस्तुत गर्नुभयो ।
११. प्रस्तुत मुद्दाको प्राप्त शुरु मिसिल र पुनरावेदन पत्र अध्ययन गरी उपरोक्तानुसारको विद्वान अधिवक्ता एवं विद्वान सरकारी वकिलको बहस सुनी सकेपछि अब शुरुको निर्णय मिलेको छ वा छैन र पुनरावेदन जिकिर अनुसार हुने हो वा होइन ? भन्ने तर्फ निम्नानुसार निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।
१२. पुनरावेदकले पुनरावेदन पत्रको विभिन्न प्रकरणमा आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ को उद्देश्य अनुसार सुनुवाईको मौका नपाएको र प्रमाण पेश गर्ने अवसर नदिएको भन्ने जिकिर लिएको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा हेर्दा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) अनुसार संशोधित कर निर्धारण गर्नु नपर्ने भए प्रमाण एवं जवाफ पेश गर्नु भन्ने व्यहोराको सूचना मिति २०७१।६।१३ मा हुलाकबाट रजिष्ट्री गरी पठाएको र सोही व्यहोराको जानकारी गराउन मिति २०७१।६।१४ मा गोरखापत्रमा समेत सूचना प्रकाशित भएको देखिन्छ । उपरोक्त उल्लेखित व्यहोराबाट सुनुवाईको मौका र प्रमाण पेश गर्ने अवसर नदिएको भन्न मिल्ने देखिएन ।
१३. निर्णयतर्फ विचार गर्दा, पुनरावेदक करदाताले जिकिर लिएको LC Costing Statement को सन्दर्भमा हेर्दा कम्पनिका कामदार कर्मचारी भन्सार जाँचपास गर्न जाँदा आउँदा भएको खर्चलाई अन्य खर्चको रूपमा जनिएको हो । उक्त खर्च पुष्टी गर्ने प्रमाण निवेदनका साथ पेश गरेका छौं भनी जिकिर लिएतापनि कर परिक्षणका बखत अन्य खर्च पुष्टी गर्ने प्रमाण कागजातहरू करदाताको तर्फबाट पेश भएको नदेखिएको र प्रशासकिय पुनरावलोकन एवं

पुनरावेदनको निवेदन साथ पनि सो प्रमाणहरू पेश गरेको नदेखिँदा पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर सँग सहमत हुन सकिएन ।

१४. पुनरावेदकले घरबहाल खर्च दावी गरेकोमा डाइरेक्टरले प्रयोग गरेको घरबापत डाइरेक्टर विरेन्द्र कुमार शाहको घरको भाडा भुक्तानी गरेको पाइयो । आफ्नो आफैँले प्रयोग गरेको घर फर्मलाई भाडामा दिएको देखाई फर्मबाट भाडा भुक्तानी लिएको देखिन्छ । व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग नभएको घरबहाल खर्च कट्टी पाउनुपर्छ भन्ने पुनरावेदकको जिकिर मनासिव देखिँदैन ।
१५. करदाता पुनरावेदकले गत आ.व. बाट जिम्मेवारी सरेको व्यवसायको नोक्सानी खर्च पाउनुपर्छ भनी जिकिर लिएको भएतापनि शुरू कार्यालयबाट आ.व. २०६३।०६४ को पूर्ण करपरिक्षण हुँदा उक्त आ.व. को नोक्सानी घटाएकोमा करदाताले उक्त नोक्सानी समेत अ.ल्या. गरी नोक्सानी दावी गरेको पाइयो । यस सम्बन्धमा पुनरावेदकले आयकर ऐन २०५८ को दफा २० बमोजिम नोक्सानी कट्टि गर्न पाउने आधार पेश गरेको देखिँदैन । विगत आ.व. को नोक्सानी कट्टि नपाउने गरी शुरू कार्यालयले गरेको निर्णय अमान्य भएको राजस्व न्यायाधिकरण वा सर्वोच्च अदालतको फैसला पेश गर्न समेत नसकेको देखिँदा पुनरावेदन जिकिर कानून सम्मत मान्न सकिएन ।
१६. पुनरावेदकले Mismatch को सम्बन्धमा नियमित खाता श्रेण्टालाई आधार नबनाई Mismatch लाई मात्र आधार बनाएको छ । प्रचलित कानूनले यसलाई कर निर्धारणको आधार मानेको छैन भनी जिकिर लिएकोमा आ.रा.वि.को. आधिकारिक वेबसाइटमा रहेको Mismatch रिपोर्टेड अनुसार सूर्य विनायक फर्निचर उद्योगले करदाताबाट रु. ६,८६,४४९।०० खरिद देखाएकोमा करदाताले ६,६९,९९९।०० मात्र विक्री देखाई सूर्य विनायक फर्निचर उद्योगले देखाएको खरिद भन्दा कम विक्री देखाएको पाइन्छ । कारोवार फरक के कुन कारणले पर्न गएको हो सो को आधार र कारण करपरिक्षणका क्रममा करदाताले पुष्टी गर्न सकेको समेत देखिएन । साथै यस सम्बन्धमा मूल्य अभिवृद्धि कर तर्फ पुनरावेदन आएको समेत नदेखिँदा अन्यथा भन्न मिलेन ।
१७. निवेदक करदाताले विक्री गरेको १५०० के.जी. Latex (Chemicals) कम्पनिले जारी गरेको संलग्न विक्री विजक तथा विपक्षी कार्यालयद्वारा प्रमाणित विक्री खाताबाट प्रमाणित रहेको भनेकोमा पुनरावेदक कम्पनिले १५०० के.जी. Latex (Chemicals) रु. १,२८,८५०।०० मूल्यमा कच्चा पदार्थ नै विक्री गरेको देखिन्छ । उक्त रकमलाई विक्री तर्फ नदेखाएको हुँदा सो रकमलाई मुनाफा र लाभमा समावेश गरी कच्चा पदार्थ नै विक्री गरेको सो रकममा २५ प्रतिशतले करगणना गर्नुपर्छ भनी गरेको शुरूको निर्णय मनासिव नै देखिन आयो ।

१८. मिडिया हव प्रा.लि. को विज्ञापन वापत आ.व. ०६५।०६६ मा भएको खर्चको मिति २०६६।०३।३१ को विजकमा तिरेको मूल्य अभिवृद्धि कर अर्को आ.व. मा दावी गरेकोलाई आधार मानेर आयकर तर्फ उक्त खर्च मान्यता नदिएको भन्ने पुनरावेदकको जिकिरलाई विचार गर्दा करदाताले मिडिया हव प्रा.लि. को बिल नं. १८३३, मिति २०६६।०३।३१ को बिलबाट विज्ञापन खर्च रु. ८८,४९५।५६ खर्च दावी गरेको पाइयो । सो खर्च अघिल्लो आ.व. ०६५।०६६ सँग सम्बन्धित भएको र आ.व. ०६६।०६७ सँग सम्बन्धित रहेको नदेखिँदा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम सो आ. व. सँग असम्बन्धित खर्च कट्टी गर्न नपाइने हुँदा शुरू निर्णय कानून सम्मत देखिन्छ ।
१९. करदाताको व्याज खर्च सम्बन्धमा हेर्दा व्याज खर्च पुष्टी हुने फाइनेन्सको बैंक स्टेटमेन्ट, लगायतका कागजातहरू पेश हुन नसकेकोले प्रमाणद्वारा पुष्टी हुन नसकेको व्याज खर्च अमान्य गरेको तर्फ विपक्षी कार्यालयले सो कागजात माग नै नगरेको भनी पुनरावेदकले जिकिर लिएको पाइयो । करदाताले आयविवरणको अनुसूचिमा देखाएको व्याज खर्च रु. १६,७६,२३३।०० दावी गरेको भएतापनि उक्त रकम मर्केण्टायल फाइनेन्स कम्पनिलाई भुक्तानी गरेको देखाएको रकम रु.३,२१,२७७।८० को पुष्टी हुने उक्त फाइनेन्सको बैंक स्टेटमेन्ट, ऋण सम्झौता लगायतका कागजातहरू माथि प्रकरण १२ मा विवेचित आधारमा समेत माग नगरेको वा पेश गर्न मौका नदिएको भन्न मिल्ने देखिएन । प्रमाण पेश नगरी पुष्टी हुन नसकेको व्याज खर्च अमान्य गरेको शुरूको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।
२०. अग्रिम कर कट्टी तर्फ विचार गर्दा, पुनरावेदकले के कुन आधारमा विपक्षी कार्यालयले अग्रिम कर कट्टी माग गरेको हो सो तथ्य आदेशमा उल्लेख नभएको भनी इन्कार गर्न खोजेतापनि दाखिला गर्न बाँकी अग्रिम कर कट्टी रकम तथा सो मा लाग्ने व्याज सहितको रकम आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११९ बमोजिम माग गरेको मनासिव नै देखिन आयो ।
२१. अतः स्थायी लेखा नं. ३०००१६०७१ भएका पुनरावेदक करदाता एस.टि. फेब्रिक्स प्रा.लि.को आ.व. २०६६/०६७ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाण्डौ क्षेत्र नं. १ बाट मिति २०७१।०६।३० मा गरेको निर्णय र सोलाई समर्थन गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७३।६।४ मा भएको निर्णय मिलेको देखिँदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन ।

२२. प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी, विशेष सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाण्डौलाई फैसलाको जनाउ दिई, सुरु तथा रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनु ।

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

उक्त रायमा हाम्रो सहमति छ ।

डम्बरबहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

शाखा अधिकृत: श्री सीता अधिकारी

कम्प्यूटर टाइप: श्री प्रदिप तिवारी

इतिसम्बत २०७५ साल पुस ११ गतेरोज ४ शुभम.....